

**13 februari
2016**

Onderzoek:

**'ZZP-ers en verplichte
verzekering'**

<http://opiniepanel.eenvandaag.nl>

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 50.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2012. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 50 tot 60 procent van de panelleden.

'ZZP'ers en verplichte verzekering'

13 februari 2016

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek deden 2116 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee die in het onderzoek aangegeven hebben het grootste deel van hun inkomen te verkrijgen als zzp'er. Het onderzoek vond plaats van 29 januari tot en met 11 februari 2016. De resultaten zijn gewogen naar geslacht, leeftijd en opleidingsniveau met CBS- cijfers over zzp'ers. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Lisette van Vliet:

lisette.van.vliet@eenvandaag.nl

1. Samenvatting

Helft zzp'ers kan belastingvoordeel niet missen

Zzp'er wil geen verplichte verzekeringen

Zonder de zelfstandigenaftrek, een belastingvoordeel speciaal voor zzp'ers, zou een groot deel van de zelfstandigen niet meer kunnen rondkomen. In een onderzoek onder ruim 2.000 zzp'ers, uitgevoerd door EenVandaag, stelt de helft (55%) dat hun voortbestaan als zelfstandige zonder het belastingvoordeel in redelijk tot grote mate in gevaar komt.

Met de zelfstandigenaftrek hoeven zelfstandigen over de eerste 7.000 euro die ze verdienen geen belasting te betalen. De Sociaal Economische Raad (SER) kijkt op dit moment, in opdracht van het kabinet, of dit voordeel voor zzp'ers moet blijven. FNV-voorzitter Ton Heerts roept in EenVandaag op tot ingrijpen. Volgens hem verdwijnt het fiscale voordeel te vaak in de zakken van opdrachtgevers die zelfstandigen dwingen akkoord te gaan met lage tarieven. „*Het is een vorm van staatssteun geworden om de loonkosten te drukken.*” Op dit moment maken vier op de tien zelfstandigen (36%) zich zorgen of ze in 2016 wel genoeg gaan verdienen om van rond te komen.

'Geen verplichte verzekering'

De FNV-voorman waarschuwt voor de gevolgen van de opmars van de zzp'er, die vaak ook geen vangnet heeft bij ziekte of arbeidsongeschiktheid. „*Als de race to the bottom doorgaat, dan kennen we over tien jaar geen solidair systeem meer.*” In de politiek wordt op dit moment gediscussieerd of de overheid zzp'ers moet verplichten tot pensioensparen en een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid. De grootste groep zzp'ers (58%) vindt dat de zelfstandigen in principe zelf een afweging moeten kunnen maken om zich ergens wel of niet voor te verzekeren. Een derde (34%) vindt het wel een taak voor de overheid om ook voor zzp'ers basisvoorzieningen in te richten.

Als de deelnemers specifiek gevraagd wordt naar een verplichte basisverzekering tegen arbeidsongeschiktheid, is 41% voor en 48% tegen. Bijna drie op de tien (28%) ondervraagden geeft aan binnen drie maanden in de financiële problemen te komen als ze morgen ziek worden of arbeidsongeschikt raken. Van de groep gedwongen zelfstandigen is de helft (50%) wél voor een verplichte verzekering tegen arbeidsongeschiktheid.

Minder draagvlak is er voor verplicht pensioensparen: slechts een kwart (24%) van alle

respondenten is hiervoor.

Veel werkplezier

Van de ondervraagde zzp'ers geeft de grootste groep (60%) aan dat ze uit overtuiging hebben gekozen om voor zichzelf te beginnen. Ruim een derde (36%) stelt dat ze vooral door externe omstandigheden, zoals ontslag, 'gedwongen' zelfstandige zijn geworden. Toch ervaren beide groepen zelfstandigen veel werkplezier. Ook van de groep gedwongen zelfstandigen geeft 83 procent aan dat ze veel werkplezier ervaren, dat ligt net iets hoger dan mensen in loondienst ondervinden (80%). *'Ik doe eindelijk wat ik echt leuk vind'* en *'vrijheid gaat boven geld'* zijn een paar van de honderden reacties die bij EenVandaag binnenkwamen. Toch zou bijna een derde van de ondervraagde zzp'ers (31%) morgen in loondienst gaan als de kans zich voordeed.

Vanavond staat de uitzending van EenVandaag geheel in het teken van de zzp'er. Mariëlle Koekenbier presenteert dan ook de uitslagen van dit onderzoek.

2. 'Gedwongen' of bewust zzp'er

Onder zzp'ers zijn grofweg twee groepen zichtbaar: sommige mensen zijn bewust, uit overtuiging, zelfstandige geworden.

Ook is er een groep mensen die meer noodgedwongen zzp'er is geworden door externe omstandigheden: bijvoorbeeld omdat ze hun baan kwijtgeraakt zijn en weer in eigen inkomen willen voorzien.

Waarom bent u vooral zzp'er geworden? Soms zijn er meerdere redenen geweest om zzp'er te worden: vul dan in wat het meest meewoog in de beslissing:

Ik heb er uit overtuiging voor gekozen om zzp'er te worden: 60%

Ik ben meer 'gedwongen' zzp'er geworden door externe omstandigheden: 36%

Weet niet / geen mening: 4%

Hoelang bent u al zzp'er?

Ik ben afgelopen jaar begonnen: 11%

Tussen de 2 - 5 jaar: 26%

Tussen de 5 - 7 jaar: 13%

Langer dan 7 jaar: 50%

Weet niet / geen mening: 0%

Hoeveel zorgen maakt u zich dat u dit jaar (in 2016) te weinig zal verdienen om rond te komen?

Veel zorgen: 36%

Weinig zorgen: 64%

Weet niet / geen mening: 0%

Stel: u krijgt een baan aangeboden in de sector waar u werkzaam bent met een marktconform salaris en arbeidsvoorwaarden die passen bij uw leeftijd en werkervaring.

Als bovenstaande situatie zich voordoet: hoe groot is in dit geval de kans dat u stopt als zzp'er en in loondienst gaat?

Die kans is groot: 31%

Die kans is klein: 67%

Weet niet / geen mening: 2%

Stelling: 'Mijn tarieven zijn eigenlijk te laag om van rond te komen'

Mee eens: 39%

Mee oneens: 54%

Weet niet / geen mening: 7%

Heeft u de afgelopen 5 jaar in loondienst gewerkt?

Ja: 34%

De volgende twee vragen zijn alleen gesteld aan zzp'ers die de afgelopen 5 jaar in loondienst hebben gewerkt, N = 519.

Hoe tevreden bent u met uw werk als zzp'er in vergelijking tot uw baan in loondienst?

Tevreden: 82%

Niet tevreden: 14%

Weet niet / geen mening: 4%

In vergelijking met uw eerdere baan in loondienst: is uw gemiddelde maandelijkse bruto inkomen als zzp'er toegenomen, afgenomen of ongeveer gelijk gebleven?

Sterk toegenomen: 9%

Redelijk toegenomen: 18%

Ongeveer hetzelfde gebleven: 21%

Redelijk afgenomen: 26%

Sterk afgenomen: 22%

Weet niet / geen mening: 4%

3. Verplichte basisverzekering en pensioensparen

Met welke van onderstaande stellingen bent u het 't meest eens?

'Een zzp'er moet als ondernemer zelf de afweging kunnen maken om zich voor bepaalde dingen wel of niet te verzekeren': 58%

'Het is de taak van de overheid om ook voor zzp'ers basisvoorzieningen in te richten': 34%

Weet niet / geen mening: 8%

Verplichte basisverzekering

De Sociaal Economische Raad (SER) onderzoekt op dit moment het plan om naast alle werkenden in loondienst ook zzp'ers en freelancers verplicht te verzekeren tegen arbeidsongeschiktheid. Iedereen moet dan premie gaan betalen en is twee jaar verzekerd tegen ziekte.

Voorstanders denken dat sommige zzp'ers zich wel willen verzekeren maar het niet doen omdat ze het te duur vinden / ze anders te duur worden voor opdrachtgevers.

Tegenstanders vinden dit neigen naar 'betutteling' van de overheid en vrezen ook dat veel zzp'ers die extra financiële last van de premie niet kunnen dragen.

Vindt u over het algemeen dat de overheid een verplichte basisverzekering tegen arbeidsongeschiktheid moet invoeren voor zzp'ers?

Ja: 41%

Nee: 48%

Weet niet / geen mening: 11%

Heeft u zich op dit moment als zzp'er voldoende verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid?

Ja: 24%

Nee: 76%

De volgende twee vragen zijn alleen gesteld aan zzp'ers die aangegeven hebben dat ze niet voldoende verzekerd zijn tegen arbeidsongeschiktheid, N = 1521

U heeft aangegeven dat u niet voldoende verzekerd bent tegen ziekte.

Wat is de hoofdreden dat u zich op dit moment niet voldoende verzekerd heeft?

Top-2:

1. Ik vind de verzekering te duur: 36%
2. Ik kan de premie niet betalen: 32%

Hoeveel zorgen maakt u zich over het algemeen over het niet hebben van een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid?

Veel zorgen: 29%

Weinig zorgen: 70%

Weet niet / geen mening: 1%

Wanneer zou u in de financiële problemen komen als u morgen ziek/arbeidsongeschikt raakt?

Binnen drie maanden: 28%

Tussen de vier en vijf maanden: 8%

Vanaf een half jaar: 12%

Ik zou niet binnen een half jaar in de financiële problemen komen: 46%

Weet niet / geen mening: 6%

Pensioensparen

Een ander plan waar politieke partijen nu over denken is om pensioensparen verplicht te maken voor alle werkenden, dus ook voor zzp'ers. Hiermee betalen zelfstandigen ieder jaar premie en krijgen ze later pensioen uitgekeerd.

Voorstanders vinden dat alle werkenden 'eerlijk moeten delen', en dat dus ook zzp'ers moeten meebetalen aan de collectieve pensioenpot. Ook vrezen ze anders dat een deel van de zelfstandigen later in de financiële problemen komt omdat ze nu onvoldoende verdienen om het zelf te regelen. Tegenstanders vinden het juist oneerlijk dat ondernemers niet de vrijheid krijgen zelf een keuze te maken wel of niet te sparen voor het pensioen.

We vragen u nu hoe u over het principe denkt van verplicht pensioensparen. Dus los van de exacte invulling van de regeling:

Vindt u dat de overheid verplicht pensioensparen moet invoeren voor zzp'ers?

Ja: 24%

Nee: 67%

Weet niet / geen mening: 9%

Spaart u op dit moment op vaste basis iets voor uw pensioen?

Ja: 41%

Nee: 59%

De volgende twee vragen zijn alleen gesteld aan zzp'ers die aangegeven hebben dat ze niet op vaste basis sparen voor hun pensioen, N = 1245

U heeft aangegeven dat u niet op vaste basis spaart voor uw pensioen.

Wat is de hoofdreden dat u op dit moment niet op vaste moment?

Top-2:

Ik kan het bedrag niet missen: 53%

Ik heb andere inkomstenbronnen / genoeg buffer: 19%

Hoeveel zorgen maakt u zich erover dat u later te weinig pensioen heeft om van te leven?

Veel zorgen: 34%

Weinig zorgen: 64%

Weet niet / geen mening: 2%

Zelfstandigenaftrek

Als zelfstandige heeft u recht op bepaalde belastingvoordelen zoals de zelfstandigenaftrek. Over de eerste 7.280 euro die zelfstandigen verdienen hoeft geen belasting te worden betaald.

Om het verschil tussen werkenden en zelfstandigen te verminderen overweegt het kabinet de zelfstandigenaftrek af te schaffen.

Stel dat de zelfstandigenaftrek wordt afgeschaft: in welke mate zou dit uw voortbestaan als zelfstandige bedreigen?

In grote mate: 29%

Redelijk: 26%

Niet zo: 23%

Helemaal niet: 16%

Weet niet / geen mening: 6%

4. Plezier in het werk

U heeft aangegeven dat u zzp'er bent. We leggen u nu een aantal vragen voor over uw werk. We bedoelen hiermee uw baan, of werk als zzp'er, waaruit u maandelijks het meeste inkomen haalt.

Hieronder ziet u meerdere aspecten van werk: we zijn benieuwd aan welke aspecten u persoonlijk veel waarde hecht en aan welke aspecten minder.

Hoe belangrijk vindt u het om onderstaande aspecten te hebben binnen uw werk?

	Belangrijk	Neutraal	Niet belangrijk	Weet niet / geen mening
Dat ik veel verantwoordelijkheid heb	60%	32%	7%	1%
Dat ik veel vrijheid heb	85%	11%	4%	0%
Dat ik werk in een leuk team van collega's	34%	36%	20%	10%
Dat ik mijn eigen tijd kan indelen	82%	14%	4%	2%
Dat ik een stabiel inkomen heb	41%	39%	19%	1%
Dat ik een hoog inkomen heb	21%	49%	28%	2%
Dat ik werk goed kan combineren met mijn privéleven	80%	16%	4%	0%
Dat ik veel uitdaging / afwisseling heb	78%	18%	3%	1%
Dat ik mezelf blijf ontwikkelen	76%	20%	4%	0%

Hoeveel werkplezier ervaart u over het algemeen?

Veel: 90%

Weinig: 10%

Weet niet / geen mening: 0%

Hoeveel werkplezier ervaart u op een schaal van 0 tot 100?

Vul uw keuze in of sleep de schuifregelaar naar uw keuze, waarbij 0 staat voor 'geen werkplezier' en 100 voor 'heel erg veel werkplezier'.

Gemiddelde: **75,8**

Als u twee dingen moet noemen die u het liefst beter zou willen wat betreft werk: welke twee punten zouden dat dan zijn?

U kunt maximaal drie antwoorden aankruisen.

Top-3:

1. Dat ik een hoger inkomen heb
2. Dat ik een stabiel inkomen heb
3. Dat ik werk beter kan combineren met mijn privéleven

